

Lefkoşa Sizi Çağırıyor...

Hrisaliniotisa Mahallesi

Yaş
11-12

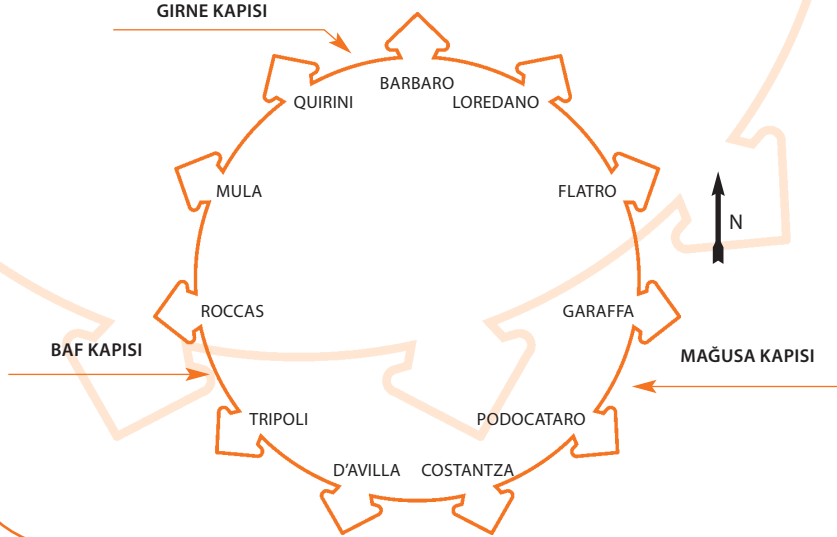

Lefkoşa Sizi Çağırıyor

Değerli dostlar,

Sizinle tanıştığımızdan dolayı çok heyecanlıyız! Ellerinizde LEFKOŞA SİZİ ÇAĞIRIYOR serisinin ilk dört kitapçığından birincisini tutuyorsunuz. Lefkoşa Surları içindeki belirli bölgeleri, aşağıdaki aktiviteleri takip ederek, okuyarak, keşfederek ve öğrenerek eğlenelim.

- Arabahmet Mahallesi
- Girne Kapısı
- Hrisaliniotisa Mahallesi
- Baf Kapısı

Bu kitapçık fikri nasıl ortaya çıktı?

Her şey, Lefkoşa İmar Planı'nın (bu planın ne olduğunu öğrenmek için kitapçığı yan çevirin) Lefkoşa Surları içindeki bazı çok güzel ve önemli alanları yenilemesiyle başladı.

Bu yenilenen alanları tanımanıza yardımcı olmak için Tarihsel Diyalog ve Araştırma Derneği sizlere, öğretmenlerinize ve anne-babalarınıza kullanışlı ve yaratıcı eğitim materyalleri seti hazırlama konusunda işbirliği yapmak üzere, Lefkoşa'yı ikiye bölen hattın iki tarafından bir grup ilk ve orta öğretim öğretmenlerini bir araya getirmeye karar verdi.

Bugün
Hrisaliniotisa Mahallesi
keşfedeceğiz

Başlama Noktası

Hrisaliniotisa Mahallesi - Mağusa Kapısı'nın Önünde

19. yüzyılda Lefkoşa'yı ziyaret etmiş Arşidük Louis Salvador'un Resim 1'i (19. yy) çizerken durduğu noktada duruyoruz. Arkamızda önceleri Porta Giuli olarak bilinen Mağusa kapısı var.

Resim 1

Önümüzde ise Lefkoşa'nın tarihi şehir merkezinde, güney-doğu kısmında, Lefkoşa'nın en güzel mahallelerinden birisi olan Hrisaliniotisa Mahallesi var. Gezimiz boyunca (haritaya bakın) aşağıdaki yerleri ziyaret edeceğiz :

- Eski Pazar (1)
- Tahtakale Camisi ve Kuran Kursu (2)
- Hrisaliniotisa Kilisesi (3)
- Axiothea/ Tufekçi Evi (4)
- Hrisaliniotisa El Sanatları Merkezi (5)

Önünüzdeki yola ve binalara dikkatle bakın

- Bir Avusturyalı gezgin olan Salvador'un Lefkoşa'yı 19. yy'daki ziyaretinde resmi yapmasından sonra neler değişti?
- Neler aynı kaldı?
- Palmiyelere ne oldu?

Aktivite 1

Hrisaliniotisa Mahallesi - Ammohostou/ Tahtakala Yolu

Haritada (sayfa 3) şu anda bulunduğumuz yeri ve önceleri Tahtakale Yolu olarak isimlendirilen Mağusa Yolunu bulun. Şimdi Mağusa Yolu boyunca yürüelim. Her zaman Yolu sağından yürüdüğümüzü unutmayın. Geçen arabalara dikkat edin!

Bir sonraki durağımız için kendinizi güvende hissedebileceğiniz bir yer bulun.

1. Durak

Bazen binalar hakkında birçok şeyi kapılarından öğrenebiliriz. Mağusa Yolundaki kapılar bize bölgedeki binalar hakkında olduğu kadar bu bölgede yaşayan insanların meslekleri hakkında da bazı şeyler söyleyebilir.

Bu sokakta bulunan binalarda bulunan farklı kapılara dikkatle bakın.

1.1. 100 yıl önce depo/dükkan olarak kullanılan üç bina bulun.

Kapı numaralarını yazın:,,

1.2. 100 yıl önce ev olarak kullanılan üç bina bulun.

Kapı numaralarını buraya yazınız:,,

1.3. Yapıların bazıları neden o kadar yüksektir?

1.4. Yazdığınız kapı numaralı bulunuz. Bu evler eskiden/yaklaşık 100 yıl önce ne olarak kullanılıyorlardı? Şimdi ne olarak kullanılıyorlar?

	Bugünkü kullanımı	Geçmişteki kullanımı
No 29		
No 18		
No 15		

Aktivite 2

Hrisaliniotisa Mahallesi - Taht-el-kale Camisi

2. Durak

Mağusa Yolu'nun sonuna kadar yürüyün ve sola dönün. Önünüzde duran cami Salvadore`un çizdiği resimde de görülen Taht-el-Kale Camii'dir (1826 da inşa edilmiştir). Taht-el-Kale ismi (anlamı 'tahta kale') bir zamanlar Mağusa Kapısının yakınlarında yer alan ve içinde caminin de olduğu bölgeye ismini veren büyük tahta kuleden gelir.

Aşağıdaki soruları yanıtlayın. Cevapları aşağıdaki kelime bulmacasında arayabilirsiniz.

Caminin yanındaki sivri kule ne olarak isimlendirilir?

Cemaati namaza çağıran kişiye ne denir?

Kulenin ucunda ne görebiliyorsunuz?

- Caminin yanında küçük bir bina var. Bu binada bu mahallede yaşayan Müslümanlar Kur'an öğreniyorlardı. Kur'an Müslümanların _____ dir.

Yanıtları Kelime bulmacasında bulun.

E	T	U	O	Ğ	A	D	G	J	L	İ	C
P	I	H	İ	L	A	L	Y	R	Ö	N	V
Ü	S	F	H	K	Ş	B	M	Ç	E	T	U
K	U	T	S	A	L	K	İ	T	A	P	E
Ç	M	B	C	Ş	K	H	M	F	S	Ğ	O
E	S	C	F	M	İ	N	A	R	E	T	G
İ	K	Ö	Ç	Ö	K	I	M	J	N	B	V

Aktivite 3

Hrisaliniotisa Mahallesi - Ermou Sokağı

3. Durak

Mağusa Yoluna geri dönün. Haritanızı kullanarak eskiden kumaş satıcıları ve üreticileri anlamına gelen "manufatura" (Yunanca'da manufatura) olarak da bilinen Ermou Sokağı'nı bulun.

20. yy başlarına kadar her meslek (esnaf) ve her teknik uzman, ilgili meslek grubunun ismini taşıyan sokakta bulunurdu. Örneğin bronz ve demirciler Sokağı (Kazantzides ve Komodromoi), kuyumcular sokağı, ayakkabıcılar sokağı (Gemenitzides, Tsagarades).

Eski zamanlarda bu sokakta Kıbrıs danteli, Prusya ve Fransız ipek kumaşları ve İngiliz pamuğu alabilirdiniz.

Resim 2:
Ermou sokağındaki eski Pazar-20 yy başları.

3.1. Resim 2 ye bakın ve aşağıdaki tabloyu doldurun.

Neler değiştiler?	Neler değişmedi?

Aktivite 3 Devamı

Hrisaliniotisa Mahallesi - Ermou Sokağı

3.2 Şimdi hayal gücünüzü kullanma zamanı!

Resimdeki pazarda olduğunuzu hayal edin. Çevrenize bakıyorsunuz, havayı kokluyorsunuz, tartışıyorsunuz, bazı lezzetli şeyleri tadıyorsunuz, birşeyler satın alıyorsunuz veya satıyorsunuz, sadece yürüyorsunuz...

Şimdi aşağıdaki soruları yanıtlayın:

- Ne işitebiliyorsunuz;

- Çevrenizdeki insanlar hangi dilleri konuşuyorlar?

- Susadınız. Nereden içecek birşeyler bulabilirsiniz;

- Yanınızdaki satıcı başını geriye doğru hareket ettirerek "ssss" diye fısıldıyor. Bunun anlamı nedir?.

- "Taze Mahlep"! "Burada kokulu helvalar", "En iyi lokumlar burada". Bütün bunlar nedir?

Aktivite 4

Hrisaliniotisa Mahallesi - Hrisaliniotisa Kilisesi

4. Durak

Haritanızı kullanın:

Ermou Sokağı'na geri dönün ve Minoos Sokağı'nın köşesini bulana kadar yürüyün. Hrisaliniotisa Sokağını bulana kadar Minoos Sokağı'nda yürüyün. Zemenides Evini geçin ve sağa dönün. Tam önümüzde Hrisaliniotisa Kilisesi vardır (Bu kilise Bakire Meryem Ana'ya veya 'Bizim Altın Keten Anamız' a ithaf edilmiştir).

binanın batı yanı

- İlk kilise eskiden şu anda görüldüğü gibi görünmüyordu.
- İlk yapılan bina tek odalı ve kubbeli Bizans Bazilikası'ndan oluşmaktaydı. Yüzyıllar geçtikçe ilk binaya bazı eklemeler yapıldı.
- Şu andaki bina "Franco-Bizans" tipi bir kilisedir: Yani hem eğimli kemerler gibi Bizans stilinden öğeler taşımakta, hem de gotik stile ait ucu sivri kemerleri vardır.

4.1. Şu ana kadar iki tane dini ibadet yerini ziyaret ettik, bir Müslüman (Taht-el-Kale Camisi) ve bir Hristiyan (Hrisaliniotisa Kilisesi).

Bu iki bina arasındaki yapısal benzerlikleri bulabilir misiniz?

1. _____ 2. _____ 3. _____

4.2. Bir kilise ve bir caminin aynı mahallede bulunması bize Lefkoşa'da yaşayanlar hakkında neler söyleyebilir?

Bugünkü durum nedir?

Aktivite 5

Hrisaliniotisa Mahallesi - Tufekçi/ Axiothea Konağı

5. Durak

Haritanızı
kullanın:

Hrisaliniotisa Kilisesi'nden
Hrisaliniotissa Sokağı boyunca
Axiotheas Sokağına doğru
yürüyoruz. Tufekçi/Axiothea
Konağı'nın önünde duruyoruz.

- Evin etrafında yürüyün.
- İzlenimlerinizi grup içerisinde tartışın.
- Büyük balkon ve pencereleri gördünüz mü? Bütün bunlar 1900 tarihinden önce yoktu. Daha sonra binaya eklendiler.

- O zamana kadar neler vardı? -Evi, tahta balkonsuz ve zemin katındaki pencerelerden yoksun olarak hayal edin
 - 8 metre yüksekliğindeki kalın duvarlarda sadece bir küçük kapı vardı.
 - Ayrıca ilk katta bazı ufak delikler vardı.

5.1. Neden insanlar evlerini bu kadar "kapalı" bir tarzda inşa ediyorlardı?

5.2. Bu evden 19. yy'daki zenginlerin hayatı hakkında neler öğreniyoruz?

Aktivite 6

Hrisaliniotisa Mahallesi - Hrisaliniotisa El Sanatları Merkezi

Haritanızı Kulanın: Hrisaliniotisa Kilisesi'ne geri yürüyün. Kiliseyi geçin ve Hrisaliniotisa yolunda yürümeye devam edin. Odysseos sokağını bulunca sola dönün. Dimonaktos Sokağını buluncaya dek Odysseos Sokağını takip edin. Dimonaktos Sokağında Hrisaliniotisa El Sanatları Merkezi bulunmaktadır. Burada eski hanlar esas alınarak planlanmış ve merkezi bir bahçe etrafında kümelenmiş atelyeler görmektesiniz.

6.1. Aşağıdaki resimlere bakın ve doğru inşaat malzemelerini kaydedin:

A

B

C

	A	B	C
taş bina / kireçtaşı			
kerpiç bina ve badana (kireç)			
killi taş bina ve badana			

6. Durak

6.2. Bazı genç sanatçılar günümüzde merkezin olanaklarını kullanarak geleneksel el sanatları üretmektedirler.

Etrafınıza çok dikkatlice bakın, düşünün arkadaşlarınızla tartışın ve Hrisaliniotisa El Sanatları Merkezi'nde bulunan bütün atelyelerin bir listesini yapın.

Lefkoşa Sizi Çağırıyor

Tebrikler!

Bu kitapçığın yardımı ile Hrisaliniotisa Mahallesi keşfini tamamladınız. Şimdi bu konuda çok daha fazla şey biliyorsunuz.

Fakat Hrisaliniotisa Mahallesi'nde keşfedebileceğiniz daha pek çok şey var. Onun için aramak, araştırmak ve keşfetmekten vazgeçmeyin.

Yapabilecekleriniz...

- ✦ Okul ve kendi arşiviniz için fotoğraflar çekin.
- ✦ Daha fazla bilgi ve notlar için web sitesine bakın: www.hisdialresearch.org

En iyi dileklerimizle "Lefkoşa Sizi Çağırıyor" takımı.

Yasal Uyarı:

Bu yayında yansıtılan görüşler tamamen yazarlarına ait olup, Birleşmiş Milletler ve üye devletlerinin, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) veya Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı'nın (USAID) görüşlerini temsil etmez.
© Bütün telif hakları UNDP-ACT'a aittir.

Editörler: Alev Tuğberk

Hrisaliniotisa Mahallesi kitapçıklarının yazarları: Rena Hoplarou, Zaharoula Malas

'Lefkoşa Sizi Çağırıyor' projesinin yazarları: Marios Epaminondas, Hristina Kaoulla, Koral Özen, Mete Oğuz, Nazife Uçar, Ragıp Öztüccar, Rena Hoplarou, Zaharoula Malas

Danışman: Ahmet Cavit An, Hara Makriyianni

Çevirenler: Hüseyin Çakal, Kiriakos Kiliaris, Kiriakos Pahulides

Proje Koordinatörü: Kiriakos Pahulides

Tasarım: M.A.D.

Fotoğraflar: Cinzia Bernardinello, Gianfabrizio Ladini, Ottavia Carli (Kıbrıs'ta Barış Diyalogları)

Baskı: Kailas Printers & Lithographers Ltd.

Bilgi için: Tarihsel Diyalog ve Araştırma Derneği

Ofis: Ledra Palace Oteli, UN Ara Bölge, Lefkoşa, Kıbrıs

Adres: P.O. Box 11663, Lefkoşa 2081, Kıbrıs

E-mail: hisdialresearch@yahoo.com

Websitesi: <http://www.hisdialresearch.org>

Bu yayın Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı İşbirliği ve Güven İçin Hareket projesinden alınan mali yardımla yayınlanmıştır.

